

Sygn. akt III AUa 1426/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lipca 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Barbara Hejwowska
Sędziowie:	SA Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska SA Małgorzata Rokicka-Radoniewicz (spr.)
Protokolant: st. prot. sądowy Joanna Malena	

po rozpoznaniu w dniu 12 lipca 2017 r. w Lublinie

sprawy Spółdzielni (...) w B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o wysokość stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe

na skutek apelacji Spółdzielni (...) w B.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 27 października 2016 r. sygn. akt VIII U 698/16

I. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie II oraz poprzedzającą go decyzję z dnia 5 kwietnia 2016 roku, znak: (...) i ustala, że stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe w roku składkowym od 1 kwietnia 2014 roku do 31 marca 2015 roku nie ulega podwyższeniu o 50%;

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L. na rzecz Spółdzielni (...) w B. kwotę 30 (trzydzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Małgorzata Rokicka-Radoniewicz Barbara Hejwowska Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska

III AUa 1426/16

UZASADNIENIE

Organ rentowy - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. decyzjami z dnia 5 kwietnia 2016 roku na podstawie art. 34 ustawy z 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych oraz art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy z 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych stwierdził, że stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe obowiązującą płatnika składek Spółdzielnię (...)

w B. w latach składkowych obejmujących okres od 1 kwietnia 2014 roku do 31 marca 2015 roku (znak(...)) oraz od 1 kwietnia 2015 roku do 31 marca 2016 roku (znak(...)) podwyższa się o 50,00%.

Od tych decyzji odwołania do Sądu Okręgowego w Lublinie wniosła Spółdzielnia (...) w B. i domagała się ich uchylenia i zasądzenia kosztów postępowania. W uzasadnieniu odwołania skarżąca podkreśliła, że przez zwykłą pomyłkę, a nie celowe działanie nie wykazała w informacji ZUS IWA za rok 2013 roku jednej osoby poszkodowanej w wypadku przy pracy. Odprowadzenie składki w zaniżonej wysokości nie może prowadzić automatycznie do nałożenia przez ZUS sankcji przewidzianej w art. 34 ust. 1 ustawy.

Postanowieniem z dnia 8 czerwca 2016 roku Sąd Okręgowy w Lublinie na podstawie art. 219 k.p.c. zarządził połączenie obydwu spraw wywołanych wniesionymi odwołaniami do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia i wyrokiem z dnia 27 października 2016 roku zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 5 kwietnia 2016 roku, w ten sposób, że ustala, że płatnik składek Spółdzielnia (...) w B. nie ma obowiązku w roku składkowym obejmującym okres od 1 kwietnia 2015 roku do 31 marca 2016 roku opłacać podwyższoną o 50 procent składki na ubezpieczenie wypadkowe oraz oddalił odwołanie od drugiej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił, że Spółdzielnia (...) w B. obecnie zatrudnia 12 pracowników w pełnym wymiarze czasu pracy.

W dniu 13 czerwca 2013 roku zatrudniony u wnioskodawcy pracownik W. P. uległ wypadkowi przy pracy.

Pismem z dnia 27 sierpnia 2013 roku Spółdzielnia (...) w B. powiadomiła ZUS, że kieruje W. P. do Lekarza Orzecznika celem ustalenia stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu w związku z urazem, jakiego doznał w wyniku wypadku przy pracy w dniu 13 czerwca 2013 roku. Poszkodowany otrzymał jednorazowe odszkodowanie z tytułu wypadku przy pracy. Pismem z dnia 7 stycznia 2014 roku ZUS powiadomił wnioskodawcę, że za rok 2013 wypłacił jedno jednorazowe odszkodowanie z tytułu wypadku przy pracy na kwotę 1.408 zł.

W dniach 17-19, 22-26 lutego 2016 roku i 2-4, 7-8 marca 2016 roku inspektor kontroli ZUS przeprowadził u płatnika składek kontrolę, w trakcie której stwierdzono, że płatnik składek w informacji ZUS IWA służącej do ustalenia składki na ubezpieczenie wypadkowe za rok 2013 nie wykazał wypadku przy pracy, któremu uległ W. P. w dniu 13 czerwca 2013 roku. Płatnik składek wyjaśnił, że powyższe miało miejsce na skutek przeoczenia. Prawdopodobnie błąd ten wynikał stąd, że przy eksportowaniu danych z programu(...)do programu (...) nie ujęto osoby, która uległa wypadkowi przy pracy.

W dniu 8 marca 2016 roku płatnik składek złożył drogą elektroniczną korektę informacji ZUS IWA za rok 2013. W oparciu o dane wykazane w skorygowanej informacji ZUS IWA za rok 2013 Zakład ustalił nową wysokość stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe w roku składkowym obejmującym rok rozliczeniowy : od 1 kwietnia 2015 roku do 31 marca 2016 roku, tj. 1,20 % i od 1 kwietnia 2015 roku do 31 marca 2016 roku, tj. 1,47 %.

Powyzszy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zeznań członka Zarządu Spółdzielni (...) w B. B. W. dokumentów znajdujących się w aktach sprawy i dokumentów znajdujących się w aktach ZUS.

Sąd Okręgowy orzekł, że zgodnie z art. 27 ustawy z dnia 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2009 r. Nr 167, poz. 1322 z późn. zm.) stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe ustala się na rok składkowy. W myśl art. 28 ust. 2 stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe dla płatnika składek zgłaszającego do ubezpieczenia wypadkowego co najmniej 10 ubezpieczonych ustala Zakład jako iloczyn stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe określonej dla grupy działalności, do której należy płatnik składek, i wskaźnika korygującego ustalonego dla płatnika składek, wskaźnik korygujący ustala się na rok składkowy w zależności od kategorii ryzyka ustalonej dla płatnika składek (art.31 ust. 2). Kategorię ryzyka dla płatnika składek ustala się w zależności od ryzyka określonego wskaźnikami częstości:

1) poszkodowanych w wypadkach przy pracy ogółem;

2) poszkodowanych w wypadkach przy pracy śmiertelnych i ciężkich;

3) zatrudnionych w warunkach zagrożenia (ust. 3).

Dane te płatnik składek przekazuje do dnia 31 stycznia danego roku za poprzedni rok kalendarzowy.

Natomiast zgodnie z art. 34 ust. 1 jeżeli płatnik składek nie przekaże danych lub przekaże nieprawdziwe dane, o których mowa w art. 31, co spowoduje zniżenie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe, Zakład ustala, w drodze decyzji, stopę procentową składki na cały rok składkowy w wysokości 150% stopy procentowej ustalonej na podstawie prawidłowych danych. Płatnik składek zobowiązany jest opłacić zaległe składki wraz z odsetkami za zwłokę.

Nie ulega wątpliwości, że płatnik składek przekazał organowi rentowemu nieprawdziwą informację za 2013 do ustalenia składki na ubezpieczenie wypadkowe. W informacji o danych do ustalenia składki na ubezpieczenie wypadkowe ZUS IWA wykazał bowiem w sposób wadliwy, że w 2013 roku nie zaistniał wypadek, podczas gdy w rzeczywistości jedna osoba została poszkodowana w wypadku przy pracy. W ZUS IWA w bloku IV „Zestawienie danych do ustalenia kategorii ryzyka dla płatnika składki” w polu 02 należało wpisać liczbę poszkodowanych w wypadkach przy pracy. Nie jest też sporne, że dane przekazywane przez płatnika składek za lata następne nie zawierały już żadnych nieprawidłowości.

Po ujawnieniu w toku kontroli przekazania nieprawidłowych danych, płatnik w dniu 8 marca 2016 roku przesłał korektę informacji ZUS IWA za 2013 rok, wykazując jeden wypadek.

W ocenie Sądu Okręgowego, w zaistniałej sytuacji, organ rentowy, w sposób nieprawidłowy obciążył dodatkowo płatnika podwyższoną o 50% składką za kolejny rok składkowy, tj. okres obejmujący od 1 kwietnia 2015 roku do 31 marca 2016 roku na podstawie art. 34 ust. 1 cytowanej ustawy z dnia 30 października 2002 roku. Zgodnie z powyższym przepisem "jeżeli płatnik składek nie przekaże danych lub przekaże nieprawdziwe dane, o których mowa w art. 31, co spowoduje zniżenie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe, Zakład ustala, w drodze decyzji, stopę procentową składki na cały rok składkowy w wysokości 150% stopy procentowej ustalonej na podstawie prawidłowych danych. Płatnik składek zobowiązany jest opłacić zaległe składki wraz z odsetkami za zwłokę".

Zachowanie wnioskodawcy, które miało charakter przekazania nieprawdziwych danych za rok 2013 było jednokrotne i w związku z tym, dodatkowe (poza obowiązkiem uiszczenia należności - różnicy zaległych wszystkich składek z odsetkami), sankcyjne podwyższenie wysokości składki na ubezpieczenie wypadkowe mogło nastąpić tylko za jeden rok składkowy.

W tym stanie rzeczy koniecznym było dokonanie zmiany zaskarżonej decyzji z dnia 5 kwietnia 2016 roku, Nr(...).

W pozostałej części odwołanie od drugiej decyzji ZUS z dnia 5 kwietnia 2016 roku, Nr (...) nie jest zasadne. Wnioskodawca przekazując organowi rentowemu informacje na druku ZUS IWA za 2013 rok, konieczne do ustalenia składki na ubezpieczenie wypadkowe, przekazał nieprawdziwą informację, że liczba poszkodowanych w wypadkach ogółem wyniosła "0", zamiast "1". Taki stan rzeczy, jak przyznaje sam skarżący był wynikiem jego niedopatrzenia, zwykłej pomyłki osoby odpowiedzialnej za właściwe przekazywanie informacji. Okoliczności te, nie są zatem niezależne od wnioskodawcy i jako takie nie mogą prowadzić do zwolnienia go z odpowiedzialności wynikającej z art. 34 ust. 1 ustawy. Przepis ten ma charakter prewencyjny, a jego celem jest dopingowanie płatników składek do zachowania szczególnej staranności przy przekazywaniu wymaganych informacji organowi rentowemu, co ma szczególne znaczenie w sytuacji, gdy wysokość składek na ubezpieczenie wypadkowe powiązana jest z warunkami bhp występującymi u płatnika jako pracodawcy. Mając na względzie te okoliczności Sąd Okręgowy uznał, że nie ma podstaw do zwolnienia wnioskodawcy z obowiązku zapłaty podwyższonych o 50% składek w roku składkowym obejmującym okres od 1 kwietnia 2014 roku do 31 marca 2015 roku.

Od tego wyroku apelację wniósł płatnik składek Spółdzielnia (...) w B. zaskarżając wyrok w punkcie II. Wyrokowi zarzucał:

- naruszenie prawa materialnego art.31 ust.1 ustawy z dnia 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych poprzez błędną wykładnię i ustalenie, że tylko okoliczności niezależne od płatnika mogą prowadzić do zwolnienia go z odpowiedzialności wynikającej z powyższego przepisu;

- naruszenie prawa materialnego art.233 § 1 kpc poprzez newszechstronną ocenę dowodów przedstawionych przez spółdzielnię, co doprowadziło do nieprawidłowej oceny materiału dowodowego i wyciągnięcia błędnych wniosków, a mianowicie, że podanie nieprawdziwych danych nastąpiło z winy Spółdzielni.

Wnosił o zmianę wyroku w zaskarżonej części i orzeczenie o zmianie decyzji podwyższającej składkę wypadkową na okres od 1 kwietnia 2014 roku do 31 marca 2015 roku.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna aczkolwiek z innych powodów, aniżeli podniesione w niej zarzuty.

W toku niniejszego postępowania doszło do zmiany stanu prawnego.

Ustawą z dnia 16 grudnia 2016 r. o zmianie niektórych ustaw w celu poprawy otoczenia prawnego przedsiębiorców (Dz. U. z Dz.U.2016.2255) wprowadzono zmiany w ustawie z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r. poz. 1242) nadając inne brzmienie przepisowi art. 34. Według nowej treści tego przepisu Zakład ustala, w drodze decyzji, stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe na cały rok składkowy w wysokości 150% stopy procentowej ustalonej na podstawie prawidłowych danych, jeżeli płatnik składek nie przekaze informacji, o której mowa w art. 31 ust. 6, albo **korekty tej informacji w terminie 14 dni od otrzymania wezwania** Zakładu, a stopa procentowa ustalona na podstawie nieprawidłowych danych przekazanych przez płatnika składek lub wykazywana przez płatnika składek w dokumentach rozliczeniowych była zaniżona w stosunku do ustalonej na podstawie prawidłowych danych. Ponadto sankcja ta jest przewidziana również dla tych płatników, którzy w danym roku składkowym wykazywali w dokumentach rozliczeniowych zaniżoną stopę procentową i nie złożyli dokumentów rozliczeniowych korygujących w terminie 14 dni od otrzymania wezwania Zakładu.

Przepisy wprowadzające nowe zasady zgodnie z treścią przepisu art. 31 powołanej ustawy zmieniającej mają zastosowanie również do postępowań w sprawach, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, w do tych spraw stosuje się art. 34 ustawy zmienianej w art. 14, w brzmieniu nadanym tą ustawą.

Stan faktyczny w sprawie nie był sporny – płatnik składek podał w deklaracji za 2013 rok nieprawidłowe dane, co spowodowało zaniżenie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe. Jednakże po przeprowadzeniu przez organ rentowy kontroli, niezwłocznie skorygował te dane w 8 marca 2016 roku – w dniu sporządzenia i doręczenia protokołu kontroli, a więc jeszcze przed wydaniem zaskarżonej decyzji. Te okoliczności faktyczne oznaczają, że w tej sytuacji, stosując przepis art.34 ust.1 i 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych w brzmieniu nadanym ustawą zmieniającą, nie powstały warunki do zastosowania sankcji podwyższenia stopy procentowej w następnym roku składkowym.

Zmiana stanu prawnego powoduje z mocy art.316 kpc i art.386 § 1 kpc konieczność zmiany wyroku w zaskarżonej części i orzeczenie co do istoty sprawy na podstawie powołanych powyżej przepisów.

Orzeczenie o kosztach Sąd Apelacyjny oparł na przepisie art.98 § 1 kpc.